

AB „Amber Grid“

Bepiločių orlaivių sistemų (UAS) skrydžių draudžiamajoje geografinėje zonoje, kurios valdytojas yra AB Amber Grid, vykdymo tvarkos aprašas

Turinys

1.	BENDROSIOS NUOSTATOS.....	3
1.1.	Paskirtis.....	3
1.2	Taikymo sritis	3
1.3.	Sąvokos ir trumpiniai.....	3
2.	PARAIŠKŲ DĖL LEIDIMO VYKDYTI UAS SKRYDŽIUS DRAUDŽIAMOJOJE GEOGRAFINĖJE ZONOJE PATEIKIMAS....	3
3.	LEIDIMO VYKDYTI UAS SKRYDŽIUS IŠDAVIMO IR SKRYDŽIO VYKDYMO TVARKA	5
4.	BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	6
5.	PRIEDAI	6

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Paskirtis

- 1.1. Bepiločių orlaivių sistemų (UAS) skrydžių draudžiamąjoje geografinėje zonoje, kurios valdytojas yra AB „Amber Grid“, vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja paraiškų dėl leidimo vykdyti bepiločių orlaivių sistemų (UAS) (toliau – UAS) skrydžius draudžiamąjoje geografinėje zonoje, kurios valdytojas yra AB Amber Grid (toliau – Bendrovė) pateikimą, sprendimų priėmimą bei registravimą.

1.2 Taikymo sritis

- 1.2.1 Šis Aprašas taikomas visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, siekiantiems vykdyti bepiločių orlaivių sistemų (UAS) skrydžius draudžiamąjoje geografinėje zonoje, kurios valdytojas yra Bendrovė. Aprašas reglamentuoja paraiškų teikimo, leidimų išdavimo, sprendimų priėmimo ir registravimo tvarką, susijusią su UAS skrydžiais šiose zonose.
- 1.2.2 Šis Aprašas netaikomas Bendrovės darbuotojų vykdomiems UAS skrydžiams Bendrovės funkcijų vykdymui, UAS skrydžiams vykdomiems pasienio zonos oro erdvėje bei valstybės bepiločių orlaivių skrydžiams.

1.3. Sąvokos ir trumpiniai

- 1.3.1 **Bendrovė** – AB „Amber Grid“
- 1.3.2 **Bepiločio orlaivio sistemos naudotojas (UAS naudotojas)** – tai fizinis arba juridinis asmuo, kuris valdo, eksploatuoja arba turi atsakomybę už vieną ar kelias bepiločių orlaivių sistemas (UAS), įskaitant jų registraciją, saugumą, priežiūrą ir atitiktį taikomiems civilinės aviacijos ir telemetrijos reikalavimams.
- 1.3.3 **BOVP** - Bepiločių orlaivių valdymo programa administruojama VĮ „Oro Navigacija“.
- 1.3.4 **Draudžiamoji - geografinė zona** – yra nuolatinė arba laikina oro erdvės dalis, kurioje visų UAS skrydžiai yra draudžiami, išskyrus atvejus, kai geografinės zonos valdytojas suteikia leidimą pagal savo nustatytą tvarką.
- 1.3.5 **Nuotolinis pilotas** – tai fizinis asmuo turintis UAS operatoriaus registracijos pažymėjimą ir piloto sertifikatą, kuris realiu skrydžio metu valdo UAS ir yra atsakingas už skrydžio saugą, taisyklių ir procedūrų laikymąsi. Nuotolinio piloto funkcijų negali atlikti juridinis asmuo.
- 1.3.6 **Paraiška** - Paraiška leidimui vykdyti UAS skrydį draudžiamąjoje geografinėje zonoje.
- 1.3.7 **Pareiškėjas** – UAS naudotojas arba nuotolinis pilotas, teikiantis paraišką Bendrovės leidimui gauti.
- 1.3.8 **Skrydžio vykdytojas** - Pareiškėjas, kuriam išduotas leidimas vykdyti UAS skrydį.
- 1.3.9 **SVC** – Bendrovės Sistemos valdymo centras
- 1.3.10 **UAS** – bepilotis orlaivis ir jo nuotolinio valdymo įranga.
- 1.3.11 **VAS** – Verslo atsparumo skyrius.
- 1.3.12 Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme, 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos bei 2021 m. balandžio 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2021/664 dėl sistemos „U-space“ reglamentavimo sistemos vartojamas sąvokas.

2. PARAIŠKŲ DĖL LEIDIMO VYKDYTI UAS SKRYDŽIUS DRAUDŽIAMOJOJE GEOGRAFINĖJE ZONOJE PATEIKIMAS

- 2.1. Paraišką leidimui vykdyti UAS skrydį draudžiamąjoje geografinėje zonoje Pareiškėjas pateikia per Bepiločių orlaivių valdymo programą adresu <https://utm.ans.lt> arba per programėlę „Lithuania drone map“ kuriama

AB "Oro navigacija" prieinamą per „App Store“ ir „Google Play“ ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki skrydžio. Jei Pareiškėjas ne Lietuvos Respublikos pilietis ar neturi galimybės pateikti Paraiškos per BOVP jis gali pateikti Paraišką Bendrovei ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki planuojamo skrydžio el. paštu info@ambergrid.lt užpildydamas Paraišką (Priedas Nr. 1). Bendrovės darbo laikas: I-IV 7:30-16:30, V 7:30-15:15.

- 2.2. Ne darbo valandomis (dienomis) esant neatidėliotinam, skubiam atvejui, jei Pareiškėjas neturi galimybės pateikti Paraišką per BOVP jis gali kreiptis į SVC tel. +370 5 236 0121, +370 699 07 301 arba el. p. dispecerine@ambergrid.lt nurodydamas skubos pagrindą (vykdant pasiklydusių ar dingusių asmenų paiešką, teikiant pagalbą Valstybinėms institucijoms).
- 2.2.1. Gavęs užklausą, dėl leidimo vykdyti skubų UAS skrydį draudžiamosios geografinėje zonoje, už sistemos valdymą atsakingas SVC darbuotojas dėl leidimo suteikimo, konsultuojasi su VAS atsakingu darbuotoju.
- 2.2.2. Gavęs patvirtinimą, kad skrydis yra leidžiamas Pareiškėjas privalo patvirtinti savo tapatybę pridėdamas prie el. laiško savo asmens tapatybės dokumento nuotrauką ir naudojamo UAS duomenis, skrydžio planą, datą ir laiką.
- 2.2.3. Po skrydžio, bet ne vėliau kaip sekančią darbo dieną Pareiškėjas vykdęs skrydį privalo el. paštu info@ambergrid.lt pateikti skrydžio paraišką (Priedas Nr. 1).
- 2.2.4. Apie suteiktą leidimą skrydžiui už sistemos valdymą atsakingas SVC darbuotojas telefonu informuoja objekto kuriame bus keliamas dronas apsaugos darbuotoją.
- 2.3. Teikdamas Paraišką, Pareiškėjas privalo pateikti užpildytą priedo A dalį ir pateikti būtinus dokumentus:
 - 2.3.1.Registracijos dokumentai:
 - 2.3.1.1. UAS naudotojo registracijos numeris (jei dronas >250 g arba turi kamerą)
 - 2.3.2. Nuotolinio piloto kompetencijos pažymėjimas:
 - 2.3.2.1. A1/A3 kategorijos pažymėjimas (atvirajai kategorijai).
 - 2.3.2.2. A2 pažymėjimas (jei skrydžiai arčiau žmonių).
 - 2.3.2.3. Draudimo dokumentai:
 - 2.3.2.4. Civilinės atsakomybės draudimas (skrydžio vykdytojas privalo turėti galiojantį civilinės atsakomybės draudimą).
 - 2.3.3. Skrydžio planas
 - 2.3.3.1. Skrydžio vykdytojas privalo pateikti skrydžio planą
 - 2.3.4. Techniniai dokumentai
 - 2.3.4.1. UAS techninės specifikacijos (CE ženklavimas, klasės identifikacija)
 - 2.3.4.2. Gamintojo instrukcijas dėl saugaus naudojimo.
 - 2.3.5.Galiojantį asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.
- 2.4. Pareiškėjas, pildydamas Paraišką, privalo nurodyti:
 - 2.4.1.UAS naudotojo (savininko) duomenis (vardą, pavardę, juridinio asmens pavadinimą (jei toks yra), telefono numerį, el. pašto adresą);
 - 2.4.2.nuotolinio piloto duomenis (vardą, pavardę, telefono numerį, el. pašto adresą);
 - 2.4.3.UAS techninius duomenis (vykdysiančių skrydį UAS skaičių, UAS gamintoją(-us), modelį (-ius), UAS naudotojo registracijos numerį, UAS masę (kg), UAS maksimalų galimą skrydžio laiką (min.), informaciją apie radiolokacinį atsakiklį ir radijo ryšio įrangą);
 - 2.4.4.skrydžio duomenis (skrydžio tikslą, draudžiamosios geografinės zonos pavadinimą, skrydžio datą, planuojamą skrydžio maršrutą, skrydžio pradžios ir pabaigos laiką (UTC), skrydžio trukmę, skrydžio aukštį metrais nuo žemės paviršiaus, skrydžio atstumą nuo nuotolinio piloto, UAS kilimo / nusileidimo vietų koordinatas (WGS-84).

3. LEIDIMO VYKDYTI UAS SKRYDŽIUS IŠDAVIMO IR SKRYDŽIO VYKDYMO TVARKA

- 3.1. Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – LTSA) priimami sprendimai ir įsakymai dėl draudžiamųjų geografinių zonų nustatymo, pakeitimo ar panaikinimo yra skelbiami LTSA interneto svetainės skiltyje „Bepiločiai orlaiviai“ (<https://ltsa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/oro-transportas-1/bepilociai-orlaiviai/uas-geografines-zonos/sprendimai/>).
- 3.2. Bendrovės administravimo skyrius gautą Paraišką registruoja dokumentų valdymo sistemoje ir perduoda ją vykdymui Verslo atsparumo skyriaus (toliau – VAS) vadovui, o šiam nesant – kitam VAS vadovo paskirtam VAS darbuotojui.
- 3.3. Paraiškos nagrinėjamos VAS.
- 3.4. VAS atsakingas darbuotojas, įvertinęs Paraišką, priima sprendimą dėl leidimo vykdyti UAS skrydį arba dėl atsisakymo tokį leidimą išduoti (toliau – Sprendimas). Sprendimas registruojamas dokumentų valdymo sistemoje.
- 3.5. Sprendimas dėl leidimo vykdyti UAS skrydį (Paraiškos priedo B dalis) Pareiškėjui pateikiamas Paraiškoje nurodytu el. paštu ne vėliau kaip 24 valandos iki planuojamo UAS skrydžio.
- 3.6. VAS atsakingas darbuotojas, priėmęs sprendimą išduoti leidimą UAS skrydžiui, ne vėliau kaip 24 valandos iki planuojamo UAS skrydžio, priedą elektroniniu paštu išsiunčia objekto, virš kurio planuojamas skrydis, apsaugai, bei atsakingam objekto darbuotojui.
- 3.7. Leidimas vykdyti UAS skrydį galioja vienam (keliems) UAS skrydžio maršrutui(-ams) nurodytu laiku.
- 3.8. Leidimas išduodamas dviejų tipų: su priedais „su apribojimais“ ir „be apribojimų“. „Su apribojimais“ reiškia, kad pareiškėjui išduodamas leidimas skraidyti visoje draudžiamoje geografinėje zonoje, išskyrus zonoje 50 metrų iki Bendrovės kritinės infrastruktūros objektų perimetro ir tiesiogiai virš jų. „Be apribojimų“ reiškia, kad pareiškėjui išduodamas leidimas skraidyti visoje draudžiamoje geografinėje zonoje.
- 3.9. Filmuoti ir fotografuoti Bendrovės kritinės infrastruktūros objektus be atskiro raštiško VAS sutikimo draudžiama.
- 3.10. Nuotolinis pilotas, vienu metu gali valdyti tik vieną UAS.
- 3.11. Leidimas vykdyti UAS skrydį gali būti neišduodamas kai:
 - 3.11.1. UAS skrydžio tikslas ar pobūdis gali kelti grėsmę Bendrovės valdomos infrastruktūros, personalo ar veiklos saugumui, patikimumui ar nepertraukiamumui;
 - 3.11.2. Pareiškėjas nepateikia visos reikalaujamos informacijos apie planuojamą skrydį arba pateikia netikslus, neišsamius ar klaidinančius duomenis;
 - 3.11.3. Nuotolinis pilotas neturi galiojančių, teisės aktų reikalavimus atitinkančių kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų ar leidimų;
 - 3.11.4. Planuojamas UAS skrydis prieštarauja Lietuvos Respublikos ar tarptautiniams teisės aktams, reglamentuojantiems civilinių orlaivių naudojimą, oro erdvės naudojimą ar infrastruktūros apsaugą;
 - 3.11.5. UAS skrydis gali trukdyti svarbių infrastruktūros darbų ar kitos Bendrovės veiklos vykdymui;
 - 3.11.6. Pareiškėjas anksčiau pažeidė Aprašo ar kitų susijusių teisės aktų reikalavimus dėl UAS skrydžių draudžiamojoje geografinėje zonoje ir nuo pažeidimo padarymo nepaėjo 12 mėn.;
 - 3.11.7. skrydžių vykdymas yra apribotas ar sustabdytas dėl kitų grėsmių ar rizikų (pvz., padidinto sabotažo ar terorizmo pavojaus, ekstremalios situacijos, grėsmių kibernetiniam ar fiziniam saugumui ir kt.);
 - 3.11.8. neįmanoma užtikrinti skrydžio saugumo, kontrolės ar tinkamo koordinavimo su kitomis institucijomis;
 - 3.11.9. atsiranda kitos aplinkybės, kurių nebuvo įmanoma numatyti iš anksto, tačiau kurios, Bendrovės vertinimu, gali turėti reikšmingos neigiamos įtakos infrastruktūros saugumui, veiklos tęstinumui, žmonių sveikatai ar gyvybei, aplinkos apsaugai arba kitų institucijų veiklai.

- 3.12. VAS atsakingas darbuotojas, esant objektyvioms priežastims (nepalankios oro sąlygos, saugumo rizika, atsakingų institucijų sprendimai/rekomendacijos ir pan.), priima sprendimą atšaukti leidimą skrydžiui. Apie šį sprendimą nedelsiant informuojamas Pareiškėjas Paraiškoje nurodytu telefonu ir elektroniniu paštu.
- 3.12.1. VAS neprivalo nagrinėti pakartotinai pateiktų Paraiškų, jei jos yra dėl to paties UAS skrydžio, kai skrydis, sąlygos ar skrydžio vykdytojo duomenys iš esmės nepasikeitė, o ankstesnis Sprendimas galioja ir yra pagrįstas. Tokios pakartotinės Paraiškos gali būti nepriimamos nagrinėti arba paliekamos nenagrinėtos, apie tai informuojant Paraišką pateikusį asmenį.
- 3.13. Pareiškėjas, kuriam išduotas leidimas vykdyti UAS skrydį, privalo nevykdyti planuojamo skrydžio arba, jei skrydis jau vykdomas, jį nedelsiant nutraukti ir saugiai nutupdyti bepilotų orlaivį, jei iš VAS gauna bet kokios formos (rašytinį, žodinį, elektroninį ar kitą) pranešimą apie skrydžio stabdymą ar draudimą. VAS nurodymų apie skrydžio stabdymą ar draudimą nevykdymas, pareiškėjui užtraukia administracinę atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse.
- 3.14. Skrydžio vykdytojas privalo:
- 3.14.1. Informuoti Bendrovės už sistemos valdymą atsakingą SVC darbuotoją, apie skrydžio pradžią, pabaigą, ar skrydžio nevykdymą ir ar įvykčius incidentus, įvykius, nenumatytas situacijas UAS suplanuotu skrydžio metu, telefonu: +370 5 236 0121, +370 699 07 301 arba el. paštu: dispecerine@ambergrid.lt.

4. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 4.1. Už žalą, atsiradusią dėl UAS skrydžio, Skrydžio vykdytojas atlygina teisės aktų nustatyta tvarka.
- 4.2. Visi ginčai, kylantys dėl šio Aprašo taikymo, vykdymo ar aiškinimo nagrinėjami Lietuvos Respublikos teismuose pagal Bendrovės buveinės vietą.
- 4.3. Pareiškėjo, Skrydžio vykdytojo duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) bei Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.
- 4.4. Paraiškos, jų priedai bei su jomis susiję Bendrovės priimti sprendimai, saugomi Bendrovės dokumentų valdymo sistemoje pagal teisės aktų nustatytus terminus, laikantis dokumentų ir įrašų saugojimo, archyvavimo ir prieigos ribojimo reikalavimų.
- 4.5. Dėl orlaivių naudojimo taisyklių pažeidimo gali būti taikoma administracinė atsakomybė numatyta Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse, o Skrydžio vykdytojas atsako už visus su jo atliekamu UAS skrydžiu susijusius teisės aktų pažeidimus teisės aktų nustatyta tvarka.

5. PRIEDAI

Priedas Nr. 1 – Paraiškos pildymo forma